

çocuğun suça sürüklenmesine sebep olan
ailesel faktörler üzerine betimsel bir alan
araştırması.docx

International

Journal of Human Sciences

ISSN:2458-9489

Volume 14 Issue 3 Year: 2017

A descriptive case study on familial factors affecting juvenile delinquency	Çocuğun suça sürüklenmesinde etkili olan ailesel faktörler üzerine betimsel bir alan araştırması
<p>Abstract</p> <p>Criminological researches focus on familial variables that may have an impact on juvenile delinquency. The aim of this research is to describe potential familial variables which may have an effect on juvenile delinquency. This survey was conducted at Ankara Child and Youth Prison at March 2011. 85 inmates were invited to a face to face interview. 71 of them responded and accepted to participate in the survey. Present study is a descriptive case research. Dependent variable of the study is delinquent juveniles. Independent variables are number of children who are single or first child in family, mother's work, communication and relations with mother and father of the children, disciplinary in family, control of family on the child, physical violence in family, monthly income of family, the education level of family, broken families, unhealthy housing such as slums, family structure, number of the siblings and having family members with a criminal history. Questions involving familial characteristic were addressed to delinquent children and the obtained data were used to test the hypotheses. In addition, qualitative analyses of the observations during the face-to-face interviews were also included in this study.</p> <p>Descriptive analyses showed that, majority of juvenile inmates have poor relations</p>	<p>Özet</p> <p>Kriminolojik çalışmalar çocukların suça sürüklenmesine etkisi olabilecek ailevi faktörler üzerinde dikkatle durmaktadır. Bu çalışmanın amacı da çocukların suça sürüklenmesinde etkisi olabilecek potansiyel ailesel faktörlerin tanımlanmasıdır. Çalışma, Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 2011 Mart ayında hükümlü veya tutuklu olarak bulunan 85 çocuktan görüşmeyi kabul eden 71 çocukla yüz yüze görüşülerek gerçekleştirilmiştir. Mevcut çalışma betimleyici bir alan araştırmasıdır. Çalışmanın bağımlı değişkeni suça sürüklenmiş çocuklardır. Bağımsız değişkenleri ise ailede tek veya ilk çocuğu olma, annenin çalışması, çocukların annesi ve babası ile iletişimi ve ilişkileri, ailedeki disiplin anlayışı, ailenin çocuk üzerinde denetimi, aileden fiziksel şiddet görme durumu, anne ve babaların birbirleriyle ilişkileri, anne veya babada alkol bağımlısı olma durumu, ailenin aylık geliri, ailenin eğitim seviyesi, parçalanmış aileden gelme durumu, gecekondü gibi sağlıksız konutlarda yaşama durumu, aile yapısı, kardeş sayısı ve ailesinde daha önce suça karışmış kişilerin varlığıdır. Suça sürüklenmiş çocuklara ailevi özelliklerini içeren sorular yöneltilmiş ve elde edilen veriler hipotezleri test etmek için kullanılmıştır. Ayrıca bu çalışmada yüz yüze görüşmeler sırasındaki nitel gözlemlere de yer verilmiştir.</p>

and communication with their fathers. Majority of juvenile inmates come from families with low family income and education. Also the majority of these inmates have large number of siblings and family members with a criminal history. Other family variables that researched in the survey are not been observed on the majority of juvenile inmates. To put in a nutshell, compared to other family variables, children with poor communication and interaction with fathers, low family income, low education (parents), having large number of siblings and having family members with a criminal history are more likely to become a juvenile delinquent.

Keywords: Juvenile Delinquency; Familial Variables; Criminology; Crime; Prisons.

5

(Extended English abstract is at the end of this document)

Çalışmanın bulgularına göre, çocukların çoğunluğunun babaları ile ilişkileri ve iletişimleri zayıftır, ailelerinin gelir seviyesi ve eğitim seviyesi düşüktür, kardeş sayıları fazladır ve ailelerinde daha önce suç işlemiş bireyler bulunmaktadır. Araştırmada ele alınan diğer ailevi faktörler çocukların çoğunluğunda görülmemiştir. Sonuç olarak diğer ailesel faktörlere kıyasla baba ile ilişkilerin ve iletişimin kötü olması, ailenin eğitim ve gelir seviyesinin düşük olması, fazla kardeş sayısına sahip olma ve ailede suç işlemiş bireyler bulunmasının çocuğun suça sürüklenmesinin potansiyel faktörleri olabileceği değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Suçluluğu; Ailesel Faktörler; Kriminoloji; Suç; Ceza Evleri.

12

GİRİŞ

Çocukların suça sürüklenmeleri tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de önemli bir problem olarak kendisini göstermektedir. TÜİK istatistiklerine göre 2008 yılında 62430 çocuk suça sürüklenerek güvenlik birimlerine gelmiş veya getirilmişken, bu sayı 2012 yılında 100831’e ulaşmıştır (www.tuik.gov.tr). Yaklaşık % 40’lık bu artış çocuk ve suç konusunun üzerinde hassasiyetle durulması gerektiğini açık bir şekilde göstermektedir. 2008’den 2012’ye kadar olan bu süreçte suça sürüklenen çocuk sayıları her yıl artmıştır.

Suç çok boyutlu bir kavram olduğu gibi çocuk suçluluğu da çok boyutlu ve birçok sebebi olan bir olgudur. Çocuğun suça sürüklenmesinde başta aile olmak üzere okul, arkadaş çevresi, göç ve madde kullanımı gibi birçok sosyolojik faktörün etkisinden söz edilebilir (Hagan, 2013; White & Gorman, 2000; Yavuzer, 1990; İçli, 2007). Çocuğun sosyalleşmesi ise ilk olarak ailesinde başlamakta ve okul, arkadaş çevresi, kitle iletişim araçlarının da etkisiyle uzun bir süreçte şekillenmektedir. Bu uzun sosyalleşme sürecinde çocuk gelişim evreleri boyunca ailesinden, okuldan, arkadaşlarından etkilenmekte ve onlarla yaşadığı deneyimlerle suça sürüklenmektedir. Burada çocuğu suça sürüklenişten koruyacak en önemli görev de aileye düşmektedir. Ailenin, çocuğun sağlıklı bir birey olarak yetişmesine veya suça sürüklenmesine etki edebilecek en önemli faktör olduğu söylenebilir. Bu nedenle çocukların suça sürüklenmesiyle alakalı kriminolojik teorilerde ve bilimsel çalışmalarda ailesel birçok faktör ele alınmıştır. Cloward ve Ohlin’in (1966) ayrıcalık teorisi, Merton’un (1938) gerilim teorisi, Cohen’in (1955) alt kültür teorisi, Durkheim’in (1951) anomie teorisi, Hirschi’nin (1969) sosyal kontrol teorisi gibi kriminolojik teorilerde çocuk suçluluğunda ailevi faktörler farklı boyutlarda ele alınmıştır. Bu ve benzeri çalışmalarda çocuğun suçlu davranışında çevresel faktörler oldukça önemlidir ve bunda da aile faktörü öne çıkmaktadır. Yapılan çalışmalarda ailenin çocuğun bireysel gelişim ve sosyalizasyon sürecinde ve en önemlisi de çevresine uyumunda bu çocukların ailelerinin işlevsel olmadığı yönünde çıktılara ulaşılmıştır (İçli, 2007; Demirbaş, 2005; Cloward & Ohlin, 1966; Hirschi, 1969; Sykes & Matza, 1957; Sutherland & Cressey, 1978)

Suçta sürüklenen çocuk sayısı Türkiye’de de hızla arttığından aile kavramı daha önemli hale gelmektedir. Türkiye’de çocuk suçluluğuyla alakalı birçok çalışma mevcuttur. Ancak doğrudan ailevi faktörlere odaklanan çalışma sayısı oldukça azdır (Bakınız; Akıncı, 1993; Ayan, 2007; Gürlü, 2005).

Bu alanda yapılan çalışmaların birçoğu çocuk suçluluğu konusunu daha geniş perspektifle ele almış, belli il merkezleri özelinde kalmış, henüz suçu kanıtlanmamış olan emniyetin çocuk şubelerine getirilen suça sürüklenen çocuklar örneğinde ele alınmış veya göç ve kentleşme gibi çevresel faktörleri ele alan çalışmalardır (Öter, 2005; Hatipoğlu, 2008; Ağırgötüren, 2006; Aldemir, 2010; Arslan vd, 2009; Hancı, 1995). Bu çalışma ise bazı sınırlılıkları olsa da doğrudan ceza infaz kurumunda suça sürüklendiği kesinleşmiş veya tutuklama tedbirinin çocuklar için daha zor olduğu da değerlendirildiğinde suça sürüklendiğine ilişkin kuvvetli şüphenin olduğu çocuklar evreninde gerçekleştirilmiştir. Ayrıca çalışma her ne kadar **Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda** gerçekleştirilse de bu kurumlara Türkiye genelinden çocuklar getirilebildiği için daha genellenebilir bir çalışmadır. Bu çalışma özellikle de çocuk suçluluğunu doğrudan suça sürüklenen çocuklarla, ailevi faktörler özelinde ele aldığından diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Örneğin araştırmanın hem nitel hem de nicel sonuçlarından birisi olan ailede suçlu bireyler bulunmasının çocuğun suça sürüklenme ihtimalini artırabileceği bulgusu alanda yapılan diğer çalışmalarda üzerinde dikkatle durulmamış bir husustur.

Bu çalışmanın amacı ise çocukların suça sürüklenmesine neden olabilecek potansiyel ailesel faktörleri suça sürüklenmiş çocuklar örneğinde tanımlamaktır. Makalede çocuğun suça sürüklenmesinde öne çıkan ailesel faktörler olan ailede tek ve ilk çocuk olma, anne'nin çalışması, çocuğun anne ve babası ile iletişimi, aile bireylerinin kendi içerisindeki iletişimleri, anne babanın çocuk üzerindeki denetimi ve disiplin anlayışı, anne babada alkolizm problemi, ailenin eğitim durumu, sosyo ekonomik durumu, yaşadığı konutun türü, kalabalık aileler, parçalanmış aileler ve ailede suçlu bireyler bulunması konuları ele alınmıştır.

1. Literatür Taraması

1.1. Çocuk Suçluluğu

Suç en basit tanımıyla ceza yasalarının ihlalidir (Hagan, 2013: 11-12). Çocuk suçluluğu ise bu ihlalin yasalarca çocuk kabul edilen yaşlardaki kişilerce gerçekleştirilmesi durumudur. Çocuk suçluluğu farklı disiplinlerce bireysel, sosyolojik ve hukuki bakış açılarından ele alınmıştır. Literatürde çocuğun okul, iş ve arkadaş çevresi, göç ve kentleşme, kitle iletişim araçları ve ailevi konuların etkileri üzerinde durularak çocuk suçluluğu açıklanmaya çalışılmıştır. Aile özellikle çocukluk döneminde sosyalleşmenin ilk ve en önemli faktörüdür. Çocukluk döneminde zayıf aile disiplini ve ihmâl suçlulukla arasında korelasyon olan en önemli değişkendir (Hagan, 2013; 72). Çocuğun üzerinde ailenin etkisi sadece birkaç yılla sınırlı değildir. Daha çocuk doğmadan bu etki başlar, ilk çocukluk döneminde kendisini yoğun olarak gösterir ve çocuğun hayatı boyunca devam eder. Aile, çocuğun sadece fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamaz aynı zamanda sosyal, ekonomik ve psikolojik açıdan gelişiminde önemli bir belirleyicidir (Mangır & Silleli, 1987: 14).

1.2. Çocuk Suçluluğu ve Aile

Çocuk suçluluğunun nedenlerini araştırmak için daha önce saha ve literatür taraması şeklinde yapılmış çalışmalar mevcuttur. Söz konusu çalışmalarda çocuk suçluluğu farklı sebeplere bağlanmıştır. Ancak suç, kriminoloji tavrilerinin de uzunca tartıştığı üzere tek bir sebeple açıklanamamıştır. "Suçun kaynaklarından bir tanesi de, çocuk yaşta edinilen olumsuz tecrübelerdir" (Balo, 2005: 1). Bu açıdan çocuk suçluluğunu da bir veya birkaç etkenle açıklamak oldukça güçtür. Dünyaya gelen her çocuk bireysel olarak farklı biyolojik ve kalıtsal özellikler taşımakta, farklı sosyolojik ve psikolojik etkenlerle karşılaşmaktadır.

Sosyalleşmenin bir göstergesi olarak, toplumsal kurallara ve yasalara uyma konusunda okulun, öğretmenlerin, arkadaş çevresinin yanı sıra ailenin çok önemli etkisi söz konusudur. Nitekim parçalanmış aile, çocuğun evlilik birliği dışı dünyaya gelmesi, ekonomik yetersizlikler, kültürel olumsuzluklar, kardeş sayısı ve kardeş sıralamasındaki yeri, ailede suçlu birey bulunup

bulunmaması gibi etkenler çocuğun sosyal şekillenmesinde ve suça karşısında önemli faktörler olarak değerlendirilmektedir (Demirbaş, 2005).

Doğum sırası ile (kaçıncı çocuk olduğu) suça sürüklenme arasındaki ilişkiyi inceleyen bir kısım araştırmalar asi davranışlar sergileme, itaatsizlik, şiddet içerikli davranışlar ve nihayetinde sapma davranışı gösterme açısından ilk çocuk olma ile sonraki doğmuş çocuk olma arasında anlamlı bir ilişki olduğunu iddia ederek, sonraki doğmuş çocukların ilk doğmuşlara göre yukarıda sayılan davranışları daha yüksek ihtimalle gösterdiklerini ortaya koymuşlardır (Adler, 1928; Hirschi, 1969; Leflore, 1988; Heck, C. & Walsh, 2000; Sulloway, 1996) Yapılmış olan bazı bilimsel çalışmalarda ise yukarıdakinin aksine tek ve ilk çocuk olmanın suçlulukta etkin olmadığı, doğum sırası ve suçluluk arasında anlamlı bir ilişki olmadığı savunulmuştur (Berg vd. 1967; Johanson, 1968; Koller, 1971).

Çocuğun anneden ayrı kalması çocukta gelişim sürecinde denetim, gözetim ve ilgi gibi bazı hususların eksik kalmasına neden olabilir. Günümüzde çocuğun anneden ayrı kalmasının en sık görülen nedeni annenin çalışmasıdır. Yapılan bazı çalışmalarda da annenin çalışması çocukta denetim eksikliği, ilgi eksikliği sorunlarını da beraber getireceğini ve bu durumun çocuğu sapsmış davranışlara itebileceği ile ilgili çıkarımlarda bulunmuşlardır (Glueck & Glueck, 1950; McCord & McCord, 1959; Godfredson & Hirschi, 1990; Sampson & Laub, 1993). Bu görüşlerin aksine bazı ampirik araştırmalarda çalışan annelerle ilişkili olarak aile içi denetim, gözetim ve ilgi ile suça sürüklenme arasında istatistik olarak anlamlı ilişkiler tespit edememiş olsa da (VanderVen vd., 2001; Broidy, 1995) bu önemli değişken çocukların suça sürüklenmelerinde en azından kontrol değişkeni olarak analizlere dâhil edilmelidir.

Hirschi (1969) “Çocuk Suçluluğunun Nedenleri” isimli eserinde çocuğun ailesi ile kuracağı sosyal bağın onu suçtan koruyacak çok önemli bir etken olduğunu belirtmektedir. Bu açıdan anne ve babanın çocuk ile kurduğu bağ, aralarındaki güçlü iletişim çocuğun suça sürüklenmesini önleyecek önemli bir etkidir. Nitekim birçok bilimsel çalışmada da anne baba ile ilişkileri ve iletişimleri daha kuvvetli olan çocukların suç ve sapma türü davranışlardan daha uzak kaldıklarını göstermektedir (Hagan, 2013; White & Gorman, 2000; Liska & Reed, 1985; Krohn & Massey, 1980)

Çocuğun suça sürüklenmesine neden olan faktörler arasında literatürde üzerinde durulan hususlardan bir tanesi de ailedeki disiplin anlayışıdır (Welsh, 1980; Gluek & Glueck, 1950). Çocuğa uygulanacak disiplin onu cezalandırmak için değil eğitmek için olmalı ve belirli bir yöntemi olmalıdır. Aşırı baskının yanı sıra uygulanan disiplinin çok sert olması veya şiddet içermesi bu tutumlara maruz kalan çocuklar için şiddet davranışlarını normalleştirebilmektedir (Lefkowitz vd. 1977). Ailedeki disiplinin çocuk üzerinde eğitsel faydalar sağlaması, disiplinin tutarlı olmasına bağlıdır. Çocuğun, günlük hayatındaki davranışlarına ailesinin cezayla mı yoksa ödülle mi karşılık vereceğini veya tepkisiz kalıp kalmayacaklarını bilmesi gerekir (Yavuzer, 1990: 138). Çocuğun sapma türü davranışlarına ailenin bazen sessiz kalıp bazen de orantısız tepkiler vermesi veya anne babanın tepkisinde uyumsuz davranması çocuğun bu davranışları sürekli hale getirmesine veya daha ağır olaylara karışmasına neden olabilir (Gluek & Glueck, 1950; White & Gorman, 2000).

Çocuğun gelişiminde anne ve babanın birbirleriyle olan ilişkileri önemli bir yer tutmaktadır (Yavuzer, 1990: 138). Anne babanın evde sürekli tartışmaları, kavgaları, birbirlerine hakaretleri çocuğu sürekli olarak tedirgin edecektir. Aile içi huzursuzluklarla, ebeveynlerin kavga ve şiddetini görerek büyüyen çocukların anti sosyal davranışlara daha yatkın olabileceği tartışılmaktadır. Yapılan bir kısım çalışmalar, aile içi geçimsizliğe ve anne-babalarının birbirleriyle kavga edip şiddet kullanmalarına şahit olan çocukların diğer çocuklara göre daha yüksek ihtimalle, ileride suç davranışı sergileyebileceğini ortaya koymaktadır (Hagan, 2013; Farrington & Loeber, 1999).

Çocuğun anne veya babasının alkolizm probleminin olması onu suç ve sapma türü davranışlara sürükleyebilecek hususlar arasında sayılmıştır (Belcher & Shinitzky, 1998). 276 lise son sınıf öğrencisiyle gerçekleştirilen bir çalışmada gencin annesi sigara bağımlısı ise kendisinin de, alkol bağımlısı ise kendisinin de, madde bağımlısı ise kendisinin de bu 11 addeleri kullanma oranı, annesi bu maddeleri kullanmayanlara göre anlamlı derecede yüksektir. Uyuşturucu madde bağımlısı olan

gençlerin en yüksek oranla (% 32,1) babasının alkol bağımlısı olduğu tespit edilmiştir. Bu oran uyuşturucu madde bağımlısı olmayanlarda % 11,5'e düşmektedir (Demir, 2006: 121-122).

Literatürde, ailenin eğitim seviyesi arttıkça çocuğun suça sürüklenme ihtimalinin de arttığı belirtilmektedir. Demuth ve Brown (2004) Zamana Yayılmış Ulusal Adolesan Sağlığı araştırmasına denk olan 20 bin adolesan üzerinden elde edilen verilerin incelemesinden anne babanın eğitim seviyesinin arttıkça ilerleyen zamanlarda çocukların suça itilme ihtimalinin daha azaldığını tespit etmişlerdir. Benzer şekilde, 1989 yılında İzmir Şirinyer Çocuk İslahevinde 176 çocukla yapılan bir araştırmada hükümlü bulunan çocukların anne ve babalarının büyük çoğunluğunun eğitim seviyesinin ilköğretim üzeri olmadığı tespit edilmiştir (Ok, 1989). Türkeri'nin (Türkeri'den akt. Bal, 2004: 45) Ankara, Elazığ, İzmir ve Sinop çocuk ceza ve ıslahevlerinde 377 çocukla yaptığı çalışma sonucunda okuryazar olmayan annelerin oranının % 47,7, babaların oranını ise % 8,7 olarak bildirmiştir ki bu oldukça düşük bir eğitim seviyesini yansıtmaktadır. Türkeri ve Ok'un bulgularını destekler mahiyette Öter (2005) tarafından 100 suça sürüklenen çocuk ile yapılan görüşmelerde annelerin %39,6 babaların 14,6 sınıf hiç okuma yazma bilmediği, annelerin %25,3 ünün ve babaların 23,6 sınıf sadece okuma yazma bildiği, annelerin %2,2 sınıf ve babaların %4,5 inin ilk okul terk ve annelerin % 25,3 ünün ve babaların % 41,3 ünün ilk okul mezunu olduğu belirlenmiştir.

Suçluluğu açıklayan en eski belgelere baktığımızda bireysel ve psikolojik açıklamalar hariç ekonomik sebeplerin en önemli yeri tuttuğunu görülebilir (Hagan, 2013). Gelir seviyesi düşük ailelerde yetişen çocukların kaliteli ve yasal işlerde çalışması diğer çocuklara göre daha zor olabilir ve bu çocukların toplumdan dışlanma ihtimali yüksek olan suçluluğa meyilli çocuklarla karşılaşma ihtimalleri artabilir (World Youth Report, 2003: 195). 2010 Adalet istatistiklerini inceleyen bir çalışmada baba meslekleriyle suçluluk arasında bir ilişki kurulamasa da gelir seviyesi ile suçluluk arasında bir korelasyon olduğu göze çarpmaktadır. Çocukların, % 64,3'ünün babası çiftçi, % 10'unun babasının mesleği bilinmiyor, % 10'unun babası ise tüccardır. Mesleklere bakıldığında babaların gelir seviyesinin düşük olduğu açık bir şekilde görülmektedir (Baltacı, 2011: 7).

Çocuk suçluluğunu etkileyen faktörlerden birisi olarak ailelerin parçalanması veya dağılması ele alınmaktadır. Parçalanmış aile; "Ölüm, boşanma, ayrı yaşama gibi nedenlerle karı veya kocadan birinin ya da her ikisinin bulunmadığı aile. Dul anne ve evlenmemiş çocukları veya büyükanne ve evlenmemiş torunlarının birlikte oturduğu ailedir" (Timur, 1972: 27). Glueck'lerin 500 suça sürüklenmiş ve 500 suça sürüklenmemiş kişi üzerinde yaptığı karşılaştırmalı çalışmanın sonucunda suça sürüklenmişlerin % 60,4 ünün parçalanmış ailelerden gelirken suça sürüklenmemiş kişilerin yalnızca 34,2 sınıf parçalanmış ailelerden geldiği tespit edilmiştir (Glueck & Glueck, 1950). Yavuzer'in araştırmasında ise; Türkiye'de üç ilde ele alınan suçlu çocukların % 67,2'sinin aile yapısının anne-baba ve çocuktan oluşan çekirdek aile, % 22'sinin parçalanmış ya da eksik aile, % 10,8'inin ise geniş aile olduğu tespit edilmiştir (Yavuzer, 1990: 151). Öter'in (2005: 100) Antalya ilinde yaptığı çalışmada da benzer sonuçlar çıkmıştır. Buna göre; görüşülen çocukların % 67'sinin anne-babası birlikte yaşarken, % 17'sinin anne-babası boşanma veya ayrı yaşamadan dolayı ayrı yaşamaktadır. Görüşülenlerin % 12'si ebeveynlerden birisinin, % 1'i ise ikisinin ölmesi nedeniyle parçalanmış ailedir. Çocukların % 3'ü ailesiyle ilgili soruya cevap vermemiştir. Adana Çocuk Şube Müdürlüğü'nde işlem görmüş çocuklarla yapılan başka bir çalışmada da çocukların % 18,7'sinin bir şekilde parçalanmış ailelerden geldiği tespit edilmiştir (Gönültaş vd, 2014: 59)

Ailede bir şekilde suça karışmış bireylerin bulunması çocuğun suça sürüklenmesi açısından literatürde risk faktörleri arasında gösterilmektedir. Akers'in (1999) sosyal öğrenme teorisinde de bireylerin suç işlemede sosyal öğrenme ve taklidin önemli bir yeri vardır. Çocuğun ailesinde bu şekilde taklit edeceği suça karışmış kişi veya kişilerin olması çocuğun suç işleme ihtimalini artırabileceği belirtilmektedir. Nitekim bilimsel çalışmalarda da bu husus üzerinde durulmuş ve hüküm giymiş ailelerin çocuklarının diğer çocuklara göre daha çok suç işledikleri tespit edilmiştir (Glueck & Glueck, 1950; McCord, 1977; Bayer, 2008).

2. Metodoloji

Bu çalışmada Ankara Çocuk ve Gençlik Kapatı Ceza İnfaz Kurumunda (AÇGKCİK) bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklardan hareketle Türkiye’de çocukların ailesel durumları ile suça sürüklenme arasındaki ilişki betimsel olarak ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışmanın bağımlı değişkenini suça sürüklenen çocuklar oluşturmaktadır. Bağımsız değişkenler ise ailede tek veya ilk çocuğu olma, annenin çalışması, çocukların annesi ve babası ile iletişimi ve ilişkileri, ailedeki disiplin anlayışı, ailenin çocuk üzerinde denetimi, aileden fiziksel şiddet görme durumu, anne ve babaların birbirleriyle ilişkileri, anne veya babada alkol bağımlısı olma durumu, ailenin aylık geliri, ailenin eğitim seviyesi, parçalanmış aileden gelme durumu, gecekondü gibi sağlıksız konutlarda yaşama durumu, aile yapısı, kardeş sayısı ve ailesinde daha önce suça karışmış kişilerin varlığıdır. Değişkenlerin incelenmesi için ceza infaz kurumunda bulunan, bir şekilde suça tanışmış çocukların ailevi özelliklerini betimleyebilecek 16 adet hipotez oluşturulmuştur. Hipotezler SPSS paket programında betimleyici analizler kullanılarak incelenmiştir.

Bu çerçevede AÇGKCİK’de bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklardan görüşmeyi kabul eden 71 çocuğa açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan 41 soruluk anket uygulanmıştır. Araştırmanın yapıldığı 2011 yılı mart ayında kurumda toplam 85 çocuk bulunmaktadır. Bu sebeple görüşmeyi kabul eden tüm çocuklar (71 çocuk) örnekleme dâhil edilmiştir. Araştırmaya katılan çocukların yaşlarının en az 13 ile en çok 18 arası değiştiği gözlemlenmiştir. Tablo 1’den de anlaşılacağı üzere çocukların yaşı 16 ile 17 arasında yoğunlaşmaktadır. Ortalama yaş ise 16.61 olarak karşımıza çıkmaktadır.

	Yaş	Frekans	Yüzde
Geçerli Veri	13	1	1.4
	14	1	1.4
	15	6	8.5
	16	15	21.1
	17	42	59.2
	18*	6	8.5
	Toplam	71	100.0
Ortalama	16.61		

* Henüz 18 yaşında olup 19’den gün almamış çocuklar.

Çocukların eğitim durumlarını gösterir tablo incelendiğinde eğitim seviyesinin en düşük okur-yazar olmamak ile en fazla lise mezunu olmak arasında değiştiği görülmektedir. Değerlerin ilköğretim mezunu olmak ile lise terk arasında yoğunlaştığı görülmektedir. Ortalama eğitim seviyesi 6’lı derecelendirilmiş bir skala ile ölçüldüğünde 3.63 olarak karşımıza çıkmaktadır.

	Yaş	Frekans	Yüzde
Geçerli Veri	Okur-Yazar Değil	9	12.7
	Okur-Yazar	5	7
	İlköğretim Terk	8	11.3
	İlköğretim Mezunu	15	43.7
	Lise Terk	31	23.9
	Lise Mezunu	17	1.4
	Toplam	1	100
Ortalama	3.63*		

* Eğitim durumunu ölçerken Okur-Yazar Değil= 1, Okur-Yazar= 2, İlköğretim Terk= 3, İlköğretim Mezunu= 4, Lise Terk= 5, Lise Mezunu= 6 olarak kodlanmıştır.

Anketler makalenin yazarı tarafından literatür taramasından elde edilen veriler ışığında suça bir şekilde sürüklenmiş çocukların ailevi özelliklerini betimleyecek şekilde hazırlanmıştır. Anketlerin AÇGKCİK’de uygulanabilmesi için Adalet Bakanlığında gerekli izinler alınmıştır. Anketler mahkûm çocukların tümüne uygulanmadan önce 5 çocuktan oluşan bir gruba uygulanmış ve soruların tam ve doğru olarak anlaşılıp anlaşılmadığı test edilerek gerekli düzeltmeler yapılmış ve ankete son hali verilmiştir. Araştırma, çocuklarla yüz yüze görüşmek sureti ile Ceza İnfaz Kurumunun kütüphanesinde yapılmıştır. Görüşme esnasında anketteki her soru yazar tarafından tek tek okunmuş ve anlaşıldığından emin olunduktan sonra sorunun cevaplmasına geçilmiştir. Okuma yazma bilmeyen denekler için soruların cevapları denegin söylediklerine uygun şekilde araştırmacı tarafından girilmiştir. Anket öncesinde gerek yazılı gerekse sözlü olarak bu çalışmanın bilimsel amaçlı yapıldığı, verilerin bilimsel araştırma haricinde kimse ile paylaşılmayacağı ve gizli kalacağı duyurusu yapılmıştır. Görüşme yapılırken kurum görevlileri kütüphane dışında bulunmuş ve çocukların etkilenmemesi için gerekli hassasiyet gösterilmiştir.

3. Hipotezler

Araştırmanın amacı ve kapsamı doğrultusunda 16 adet hipotez geliştirilmiştir.

1. Cezaevinde bulunan çocuklar arasında, ailelerinin tek veya ilk çocuğu olanların oranı, ailesinin tek veya ilk çocuğu olmayanların oranından yüksektir.
2. Cezaevinde bulunan çocuklarda annesi çalışanların oranı, çalışmayanların oranından daha yüksektir.
3. Cezaevinde bulunan çocukların annesi ile iletişimi ve ilişkileri zayıf olanların oranı zayıf olmayanlardan daha fazladır.
4. Cezaevinde bulunan çocukların babası ile iletişimi ve ilişkileri zayıf olanların oranı zayıf olmayanlardan daha fazladır.
5. Cezaevinde bulunan çocukların ailelerindeki disiplin anlayışı tutarsız olanların oranı olmayanlarınkinden daha fazladır.
6. Cezaevinde bulunan çocukların ailesinin çocuk üzerinde denetimi zayıf olanların oranı olmayanlarınkinden daha fazladır.
7. Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğu ailelerinden fiziksel şiddet görmüşlerdir.
8. Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun anne babaları haftada 2-3 kez kavga etmektedirler.
9. Cezaevinde bulunan çocukların anne veya babasında alkol bağımlısı olanların oranı olmayanlarınkinden daha fazladır.
10. Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun ailesinin aylık geliri 1000 TL ve altındadır.
11. Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun ailesinin eğitim seviyesi ilköğretim altındadır.
12. Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğu parçalanmış ailelerden gelmektedir.
13. Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğu gecekondu gibi sağlıksız konutlarda büyümüşlerdir.
14. Cezaevinde bulunan çocuklardan çoğu “çekirdek tipi” olmayan aile yapısından gelmektedir.

15. Cezaevinde bulunan çocukların çoğu kardeş sayısı 3 ve üzerinde olduğu çok kardeşli ailelere mensuptur.
16. Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun ailesinde daha önce suça karışmış kişiler vardır.

4. Bulgular

Araştırmaya katılan deneklere, araştırma çerçevesinde belirlenen ve genel olarak suça sürüklenen çocukların aile yapıları ile ilgili olan hipotezlerin test edilmesine yönelik sorular sorulmuş ve cevaplar alınmıştır.

İlk hipotezde cezaevinde bulunan çocuklar arasında, ailelerinin tek veya ilk çocuğu olanların oranının, ailesinin tek veya ilk çocuğu olmayanların oranından **1** yüksek olacağı öngörülmüştür. Bulgular bu hipotezi doğrulamamıştır. Zira araştırmaya katılan ve **Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda (AÇGKCİK) bulunan** hükümlü ve tutuklu 71 çocuktan ailelerin tek çocuğu olan hiç olmazken yalnızca % 15'i ilk çocuk pozisyonu işgal etmekte buna karşın çocuklar arasında 2. sırayı işgal edenlerin % 40,8'lik bir orana ulaştığı görülmektedir.

İkinci hipotez de hükümlü bulunan çocuklardan annesi çalışanların oranının annesi çalışmayanların oranından yüksek olacağı iddia edilmiştir. Araştırma bulguları deneklerin yaklaşık % 85'inin annesinin bir işte çalışmadığını ortaya koymuştur. Bu sonuçlara göre hipotezimiz reddedilmiştir.

Geliştirilen üçüncü hipotezde, denekler arasında annesi ile iletişimi ve ilişkileri zayıf olanların oranının kuvvetli olanlara göre daha fazla olacağı iddia edilmiştir. Deneklerin anneleri ile olan iletişim ve ilişkinin seviyesi ölçmek için "Düşüncelerinizi, fikirlerinizi annenizle konuşur/paylaşıyor musunuz?" sorusu sorulmuş bu sorunun cevabı olarak "evet" ve "hayır" seçenekleri kullanılmıştır. Buna göre, deneklerin % 60 oranında annesi ile düşüncelerini paylaştığı buna karşın % 40'lik oranını paylaşmadığı cevabı alınmıştır. Bu sonuçlara göre hipotezimiz reddedilmiştir.

Dördüncü hipotezde bu kez denekler arasında babası ile iletişimi ve ilişkileri zayıf olanların oranının kuvvetli olanlara göre daha fazla olacağı iddia edilmiştir. Deneklerin babaları ile olan iletişim ve ilişkinin seviyesi ölçmek için "Düşüncelerinizi, fikirlerinizi babanızla konuşur/paylaşıyor musunuz?" sorusu sorulmuş bu sorunun cevabı olarak "evet" ve "hayır" seçenekleri kullanılmıştır. Buna göre, deneklerin % 39,4 oranında babası ile düşüncelerini paylaştığı buna karşın % 56,3'lük oranını paylaşmadığı cevabı alınmıştır. Bu sonuçlara göre hipotezimiz kabul edilmiştir.

Beşinci hipotezde, denekler arasında ailelerindeki disiplin anlayışı tutarsız olanların oranının olmayanlarınkinden daha fazla olacağı iddia edilmiştir. Ailelerdeki disiplin anlayışının tutarlı olup olmadığını ölçmek için deneklere "Kötü olduğunu düşündüğünüz bir davranışta bulunduğunuzda bunu aileniz nasıl karşılar?" sorusu sorulmuş ve bu soruya karşılık olarak "1-cezalandırır, 2-hiç tepki vermezler, 3-bilmiyorum" cevapları seçenek olarak sunulmuştur. Bulgular hipotezimizi doğrulamamıştır. Zira deneklerin % 53,5'i (38 kişi) kötü olduğunu düşündükleri bir davranışta bulduklarında aileleri tarafından cezalandırıldıklarını ifade etmişlerdir. Buna karşılık ailelerinin tutumlarını bilmediklerini ifade edenlerin oranı % 31'de (22 kişi) kalmıştır. Sonuçlar, bu soruya cevap veren deneklerin çoğunluğunun kötü bir şey yaptıklarında ailelerinin nasıl bir tepki vereceğini bildiğini göstermektedir ki, bu durum ailelerin kötü davranışlar konusunda çoğunlukla tutarlı davranarak cezalandırma yolunu seçtiğini göstermektedir.

Altıncı hipotezde cezaevinde bulunan çocuklardan ailesinin çocuk üzerinde denetimi zayıf olanların oranı olmayanlarınkinden daha fazla olduğu öne sürülmüştür. Ailelerin çocuklar üzerindeki denetimini ölçmek için "Ev dışında olduğunuzda aileniz sizin nerede ne yaptığınızı bilir mi?" sorusu sorulmuş, cevap olarak "evet" ve "hayır" seçenekleri sunulmuştur. Alınan cevaplara göre yaklaşık % 58 oranında çocuklar dışarıda iken ailelerinin onların nerede ne yaptıklarını bilmediği ortaya çıkmıştır. Ayrıca bu hipotezi daha iyi inceleyebilmek için çocuklara "Daha önce hiç evden kaçtınız mı?" sorusu da yöneltilmiş ve çocukların % 70,4 oranında en az bir kez evden kaçtıkları

görülmüştür. Bu oranlar ailelerin suç işleyen çocuklar üzerinde denetimlerinin zayıf olduğunu göstermektedir ki hipotezde öngörülen argümanı doğrulamaktadır.

Yedinci hipotezde, cezaevinde bulunan çocukların çoğunun aileleri tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılmış olduklarını iddia etmektedir. Çocukların fiziksel şiddete maruz kalıp kalmadıklarını ölçmek için “Aileniz fiziki şiddet uygulayarak ceza verir mi?” sorusu sorulmuş, cevap olarak “evet” ve “hayır” seçenekleri sunulmuştur. Alınan sonuçlara göre, ceza evinde bulunan çocukların fiziksel şiddete maruz kalma konusundaki soruya % 73,2 oranında hayır ve % 26,8 oranında evet cevabını verdikleri tespit edilmiştir. Sonuçlar hipotezde öngörülenin aksinedir. Zira bu soruya cevap veren deneklerin çoğunluğu fiziksel şiddet görme konusundaki soruya hayır cevabını vererek şiddete maruz kalmadıklarını ifade etmişlerdir.

Sekizinci hipotezde, ceza evinde bulunan çocukların çoğunluğunun haftada 2-3 kez kavga ettiği iddia edilmektedir. Kavga durumunu ölçmek için “Anne babanız kavga eder mi?” cevabınız evet ise ne sıklıkla kavga ederler?” soruları sorulmuştur. Buna % 1,4 oranında her gün, % 8,5 oranında haftada 2-3 kez, % 5,6 oranında haftada 1 kez, % 26,8 oranında ayda 1 kez olmak üzere göre ceza evinde bulunan çocuklar yaklaşık % 43 oranında anne-babalarının kavga ettiğini buna karşın % 46,5 oranında anne-babalarının kavga etmediklerini ifade etmişlerdir. Bu soruya cevap vermeyenlerin oranı ise % 9,9 dur. Bu sonuçlara göre hipotezimiz reddedilmiştir.

Dokuzuncu hipotezde, ceza evinde bulunan çocuklardan anne veya babası alkol bağımlısı olanların oranı olmayanlarınkinden daha fazla olduğu iddia edilmektedir. Alkol bağımlılık durumu için “Anne veya babanızın alkol bağımlılığı var mı?” sorusu sorulmuş “babam bağımlı” “annem bağımlı” “her ikisi de bağımlı” “her ikisi de bağımlı değil” seçenekleri cevap olarak sunulmuştur. Buna göre, bu soruya cevap veren çocuklardan % 73,2 sinin ne annesinin ne de babasının alkol bağımlısı olmadığı açığa çıkmıştır. Babası alkol bağımlısı olan çocukların oranı ise yaklaşık % 20 (19,7) olarak tespit edilmiştir. Bu soruya cevap vermeyenlerin oranı ise % 2,8’dir. Annesi veya babası alkol bağımlısı olanlar ise % 24,6 oranındadır. Bu sonuçlara göre hipotezimiz reddedilmiştir.

Onuncu hipotezde, cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun ailesinin aylık gelirinin 1000 TL ve altında olduğu iddia edilmektedir. Gelir durumunu ölçmek için “Evinize giren toplam aylık gelir ne kadardır?” sorusu sorulmuş ve cevap olarak gelir miktarını belirtir rakam istenmiştir. Buna göre, bu soruya cevap veren çocuklardan ailesinin geliri 1000 TL ve altı olanların oranı % 66,7’dir. Bu sonuç hipotezimizi doğrulamaktadır.

On birinci hipotezde, cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun ailesir³ eğitim seviyesinin ilkokul ve altı olduğu iddia edilmektedir. Eğitim durumunu ölçmek için “Babanızın eğitim durumu nedir?” ve “Annelerin eğitim durumu nedir?” soruları sorulmuş cevap olarak “okuryazar değil, okuryazar, ilkokul terk, ilkokul mezunu, ortaokul, lise terk, lise mezunu, ön lisans, lisans, yüksek lisans” seçenekleri sunulmuştur. Bu soruya cevap veren çocuklardan elde edilen sonuçlara göre, annelerin yaklaşık % 90’nın (% 87,1) babaların ise % 70’nin (% 69,7) ilkokul ve altı eğitime sahip olduğu tespit edilmiştir. Dahası babaların % 15’inin ve annelerin % 21,4’ünün okuryazar bile olmadığı tespit edilmiştir. Bu veriler hipotezimizi doğrulamaktadır.

On ikinci hipotezde ceza evinde bulunan çocukların çoğunluğunun parçalanmış ailelerden geldiği iddia edilmektedir. Aile durumunu ölçmek için çocukların anne ya da babalarının hayatta olup olmadıkları, hayatta iseler boşanmış olup olmadıkları sorulmuş ve cevapları alınmıştır. Toplanan veriler yaklaşık olarak % 33’lük (%32,8) bir oranda çocukların bir şekilde parçalanmış ailelerden geldiklerini göstermektedir. Bu sonuçlara göre hipotezimiz reddedilmiştir.

On üçüncü hipotezde, cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun gecekondu tarzı konutlarda oturdukları iddia edilmektedir. Ev durumunu ölçmek için “Ailenizin oturduğu konutun türü nedir?” sorusu sorulmuş cevap olarak “apartman dairesi”, “müstakil (gece kondu değil)” ve “gecekondu” seçenekleri sunulmuştur. Toplanan veriler bu soruya cevap veren çocukların % 46,4

oranında bir apartman dairesinde, % 37,7 oranında bir gecekonduda ve % 15,9 oranında gecekondu olmayan ancak müstakil nitelikteki evlerde yaşadıklarını ortaya koymuştur. Sonuçlar hipotezde beklenenin aksinedir.

On dördüncü hipotezde, cezaevinde bulunan çocuklardan çoğunun “çekirdek tipi” olmayan aile yapısından geldiği iddia edilmektedir. Aile tipini belirlemek için “Evinizde anne-baba ve kardeşlerinizden başka sizinle yaşayan akrabanız var mı?” sorusu sorulmuş, cevap olarak “evet” ya da “hayır” seçenekleri verilmiştir. Bulgular % 90 oranında cevap veren çocukların “çekirdek tipi” ailelerden geldiğini göstermiştir. Sonuçlar hipotezde beklenenin aksinedir.

On beşinci hipotezde cezaevinde bulunan çocuklardan çoğunun kardeş sayısının 3 ve üzerinde olduğu çok kardeşli ailelerden geldiği iddia edilmiştir. Kardeş durumunu ölçmek için “Siz dâhil kaç kardeşsiniz?” sorusu sorulmuş ve cevaplar alınmıştır. Sonuçlara göre, kendisi dâhil 3 ve daha fazla kardeşe sahip çocukların oranı yaklaşık % 87’dir. Bu bulgu hipotezimizi doğrulamaktadır.

On altıncı hipotezde, cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun ailesinde daha önce suça karışmış kişilerin bulunduğu iddia edilmektedir. Bu durumu ölçmek için “Ailenizde daha önce suç işlemiş birisi var mı?” sorusu sorulmuş, cevap olarak “var” ya da “yok” seçenekleri verilmiştir. Sonuçlara göre, bu soruya cevap veren çocuklardan yaklaşık % 51’nin ailesinde daha önce suç işlemiş kişilerin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu hipotezimizi doğrulamaktadır.

Hipotezler	Suça Sürüklenen Çocuklar	
	Frekans (n)	Geçerli Yüzde (%)
Cezaevinde bulunan çocuklar arasında, ailelerinin tek veya ilk çocuğu olanların oranı, ailesinin tek veya ilk çocuğu olmayanların oranından yüksektir. (tek veya ilk çocuklar)	11	15,5
Cezaevinde bulunan çocuklarda annesi çalışanların oranı, çalışmayanların oranından daha yüksektir. (Çalışan Anneler)	11	15,5
Cezaevinde bulunan çocukların annesi ile iletişimi ve ilişkileri zayıf olanların oranı zayıf olmayanlardan daha fazladır. (zayıf olanlar)	28	40
Cezaevinde bulunan çocukların babası ile iletişimi ve ilişkileri zayıf olanların oranı zayıf olmayanlardan daha fazladır. (zayıf olanlar)	40	56,3
Cezaevinde bulunan çocukların ailelerindeki disiplin anlayışı tutarsız olanların oranı olmayanlarınkinden daha fazladır. (ailenin çocuğun olumsuz davranışlarını cezalandırma oranı)	38	53,5
Cezaevinde bulunan çocukların ailesinin çocuk üzerinde denetimi zayıf olanların oranı olmayanlarınkinden daha fazladır. (çocukları ev dışındayken ailesinin çocuğun nerde/ne yaptığını bilmeyenlerin oranı)	41	57,7
Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğu ailelerinden fiziksel şiddet görmüşlerdir. (Fiziksel şiddet görenler)	19	26,8
Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun anne babaları haftada 2-3 kez kavga etmektedirler. (haftada 2-3 kez ve fazla kavga edenler)	7	23,3
Cezaevinde bulunan çocukların anne veya babasında alkol bağımlısı olanların oranı olmayanlarınkinden daha fazladır. (alkol bağımlısı olanlar)	17	24,6
Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun ailesinin aylık geliri 1000 TL ve altındadır. (1000 TL ve altında olanlar)	44	66,7

Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun ailesinin eğitim seviyesi ilkökul ve altıdır. (ilkokul ve altında eğitimi olanlar: baba/anne)	46/61	69,7/87,1
Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğu parçalanmış ailelerden gelmektedir. (parçalanmış aileden gelenler)	24	33
Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğu gecekonduda gibi sağlıksız konutlarda büyümüşlerdir. (gecekonduda büyüyenler)	26	37,7
Cezaevinde bulunan çocuklardan çoğu “çekirdek tipi” olmayan aile yapısından gelmektedir. (çekirdek aile olmayanların oranı)	7	9,9
Cezaevinde bulunan çocukların çoğu kardeş sayısı 3 ve üzerinde olduğu çok kardeşli ailelere mensuptur. (3 ve üzeri kardeşi olanlar)	62	87,3
Cezaevinde bulunan çocukların çoğunluğunun ailesinde daha önce suça karışmış kişiler vardır. (suça karışan aile bireylerinin bulunması oranı)	36	51,4

5. Tartışma ve Sonuç

Çocukların suça sürüklenmesinde etkisi olan ailesel faktörleri birçok kriminolojik teori çocuk suçluluğunu açıklarken ele almış ve değerlendirilmesi gerektiği üzerinde durmuştur. Bu çalışma, bu teorilerden hareketle çocukların suça sürüklenmesinde etkisi olabilecek ailesel faktörleri bir şekilde suçla tanışmış çocuklardan oluşan bir örnekleme saha çalışması vasıtasıyla tanımlamayı amaçlamıştır. Saha çalışması neticesinde belirlenen suça sürüklenmiş çocukların ortak ailevi özelliklerinin çocukların suça itilmesine etki edebilecek potansiyel faktörler olabileceği göz ardı edilemeyecek bir durumdur.

Bulgulara göre hükümlü veya tutuklu çocukların babaları ile ilişkilerinin ve iletişimlerinin zayıf olduğu bunun aksine anneleri ile ilişkilerinin ve iletişimlerinin daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Literatürde de çocuğun anne-babası ile iletişim ve ilişkinin kuvvetli olmasının o çocuğun daha yüksek ihtimalle yasalara ve normlara bağlı ve saygılı olabileceği ve suçtan daha uzak kalabileceği belirtilmektedir (Hirschi, 1969; Canter, 1982; Krohn & Massey, 1980; Liska & Reed, 1985; Bachman & O'Malley, 1984). Çocukların babalarıyla ilişkilerinin ve iletişimlerinin iyi olmadığı sonucu literatürle uyumaktadır. Babayla ilişkilerin olumsuz olması özellikle erkek çocuklar açısından daha büyük problemlere yol açabilir. Erkek çocukların gelişiminde rol model olan babayla ilişkilerin zayıf olması çocuğun sosyalleşmesine zarar verebilir. Bu durum ise çocuğun suç ve suçlu bireylerle tanışmasını kolaylaştırabilecek bir husustur. Ayrıca baba ile çocuğun iletişim ve ilişkilerinin zayıf olması babanın çocuğu denetlemesine de engel olabilecek bir durumdur. Denetimin zayıf olması ise çocuğun suça sürüklenme ihtimalini oldukça yükseltmektedir.

Önceki paragrafta da bahsedildiği gibi literatürde çocuk üzerindeki ebeveyn denetiminin zayıf olmasının suça itilme ihtimalini artırıcı bir rol oynayabileceğinden bahsedilmektedir (McCord, 1979; Farrington & Loeber, 1999; Smith & Stern, 1997; Farrington, 1996; Wilson, 1987; Peeples & Loeber, 1994). Aynı şekilde bu çalışmanın sonuçları da suça sürüklenmiş ve ceza evinde bulunan çocukların çoğunun, ailesinin çocuk dışarıda iken nerede ve kiminle olduğunu bilmediğini, çocukların çok büyük oranda en az bir kez evden kaçtıklarını yani denetimin zayıf olduğunu ortaya koymuştur. Bu çocukların evden kaçmayı alışkanlık haline getirdiği, evden kaç kere ve kaç gün kaçtıklarını bile hatırlayamadıkları da alan çalışması sırasında yapılan nitel gözlemlerden elde edilmiştir. Aile denetimi çocuğun öz kontrol oluşturması açısından oldukça önemli bir etkidir (Hirschi, 1969). Öz kontrol ise bireyi suçtan uzak tutacak en önemli faktörlerden birisidir. Ceza infaz kurumundaki çocukların büyük çoğunlukla aile denetiminden uzak olmaları onların öz kontrollerinin gelişmesini de olumsuz etkilemiş olabilir. Yeterli düzeyde öz kontrole sahip olmayan bireylerin diğer bireylere nispeten anti sosyal davranışlar gerçekleştirmesi ve suça sürüklenmesi daha yüksek ihtimalle beklenebilir.

Ceza evinde bulunan ve suça sürüklenmiş çocukların çoğunun ailelerinin gelir seviyesinin ve eğitim seviyelerinin oldukça düşük olduğu görülmüştür. Bu çocuklar sosyo-ekonomik açıdan oldukça dezavantajlı ailelerden gelmektedirler. Bu durum onların suça sürüklenmelerinde etken bir faktör olabilecek niteliktedir. Zira genel literatür bulguları da suça sürüklenen çocukların çoğunlukla gelir seviyesi (Farrington, 1987; Ngale, 2009; Gönültaş, 2009: 75; Aldemir, 2010) ve eğitim seviyesi düşük (Gönültaş, 2009: 73; Demuth & Brown: 2004; Türkeri, 1995; Öter, 2005) ailelerden geldiğini ortaya koymaktadır. Bulgular literatürün bu yöndeki tespitini teyit eder niteliktedir. Gelir ve eğitim seviyesi düşük ailelere mensup çocuklar birçok açıdan dezavantajlı duruma düşebilirler ki bu onların suça sürüklenme riskini artırabilir. Sosyo ekonomik seviyenin düşüklüğü mala karşı işlenen suçları tetikleyebilir. Ayrıca yeterli gelire sahip olamayan ailelerin çocuklarının daha iyi şartlarda yaşayan insanlara özenmesi ve bunu meşru yollardan elde edememesi bu çocukları yasal olmayan yollara itebilir. Yine bu çocuklar eğitim ve disiplin açısından iyi durumda olmayan okullara gitmek durumunda kalabilirler. Gelir seviyesinin ve eğitim seviyesinin düşük olması günlük hayatta temel ihtiyaçların karşılanması açısından daha öncelikli problemlere neden olabileceğinden ebeveynlerin çocukların eğitimine ve gelişimine ayrılan zaman dilimini ve enerjisini azaltabilecektir. Tüm bu hususlar ise diğer çocuklara nispeten bu çocukların suça sürüklenme riskini artıracaktır.

Çalışmamızda ortaya çıkan bir diğer sonuç cezaevinde bulunan ve suça karışmış çocukların çoğunun kardeş sayısı yüksek (3 ve üzeri) ailelerden geldiğidir. Literatür bulguları çoğunlukla çok kardeş sayısı ile suça sürüklenme arasında pozitif bir ilişki olabileceğini ortaya koymaktadır (Aldemir, 2010; Fischer, 1984; Brownfield & Sorenson, 1994). Adana Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü'ne gelen veya getirilen çocuklarla yapılan bir çalışmada da çocukların % 44,8'inin 3-6 kardeş sayısına sahip oldukları, % 4,7'sinin ise 10 ve üzeri kardeş sayısına sahip oldukları tespit edilmiştir (Gönültaş & Hilal, 2012: 159). Çalışmamızın bu bulgusu literatür ile uyumaktadır. Çocukların suça sürüklenmesinde ailevi faktörlerin en önemlilerinden birisi olan ailenin denetim ve gözetimi (Hirschi, 1969) kardeş sayısı çoğaldıkça azalabilecektir. Aile, çocuk sayısı arttıkça çocuklara yeterli ilgi ve alakayı gösteremeyebilir. Bu durum ise çocuğun suça sürüklenmesini kolaylaştırabilir.

Bu çalışma çerçevesinde doğrulanan bir diğer hipotez ise cezaevinde bulunan ve suça karışmış çocukların çoğunun ailesinde daha önce suça karışmış kişilerin var olmasıdır. Literatür bulguları da suça sürüklenmiş çocukların ailelerinde genellikle daha önce suça karışmış kişilerin var olduğu yönündedir (Wright, 1993; Yavuzer, 1990; Akers, 1999; McCord, 1977; Glueck & Glueck, 1950; Gönültaş, 2009: 74). Bu açıdan bu çalışmanın bulguları ile literatürün ailede suça karışmış birisinin varlığı ve suça sürüklenme arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bulguları örtüşmektedir. Ayrıca araştırmanın uygulama aşamasında çocukların ailesindeki suçlu bireylerin sayısının çokluğunu vurgulamaması, kimler olduğunu yazması için bırakılan 3-4 satırlık alana bazı çocukların "buraya sigdırıramam ailemdeki suçlu bireyleri" demiş olmaları ailede ne kadar çok suçlu birey olduğunu göstermesi açısından araştırma sırasında yapılan nitel gözlemlerde dikkati çekmiştir. Ailede suçlu bireylerin bulunması özellikle sosyal öğrenme teorileri açısından da ele alındığında çocuğun ilk başta rol model olarak kabul ettiği, taklit ettiği kişilerin aile bireylerden oluştuğu söylenebilir. İlerleyen yaşlarda bu durum değişebilirse de küçük yaşlarda temel olarak model alınan kişiler aile bireyleridir. Çocuğun rol model olarak kabul edebileceği bu aile bireylerinde suç işlemiş kişilerin bulunması onu suça sürükleyebilir. Çocuk bu tür kişilerden suç işleme yöntemlerini öğrenebileceği gibi çocuğun suç işlemeyi normal bir davranış olarak da görmesine yol açabilir.

Özetle Ankara Çocuk ve Gençlik Kapatma Ceza İnfaz Kurumunda gerçekleştirilen bu çalışma ile ailesel bir dizi faktör arasından; baba ile zayıf iletişim ve ilişkinin, çocuk üzerinde zayıf denetimin, çocuğun eğitim seviyesi düşük anne babaya sahip olmasının, gelir düzeyi düşük ailelerden gelmesinin, kalabalık kardeş sayısına sahip olmasının ve ailesinde daha önce suç işlemiş birilerinin bulunmasının suça sürüklenme riskini arttırabileceği çalışmanın bulgularına istinaden söylenebilir. Çalışmanın ailede suç işlemiş bireyler bulunması bulgusu Sutherland ve Cressey'in (1978) ayrıcı birliktelikler teorisi ile Akers'in (1999) sosyal öğrenme teorisinde belirttiği hususlarla uyduğu

görülmüştür. Cloward ve Ohlin'in (1969) ayırıcı fırsat teorisi çocukların ekonomik ve eğitim seviyesi düşük ailelerden gelmesi sonuçları açısından genel olarak değerlendirildiğinde teori ve sonuçların uyuştuğu görülmüştür. Çocuğun zayıf aile ilişkilerinin ve aile denetiminden yoksunluğun Hirschi'nin (1969) sosyal bağ teorisi ile genel olarak uyuştuğu söylenebilir.

Mevcut alışma sadece ceza infaz kurumunda bulunan çocuklarla görüşüldüğü için çocuğun suça surklenmesine sebep olan ailevi etkenleri açıklayıcı bir araştırma olmayıp betimleyici bir araştırmadır. Araştırmada bir kontrol grubunun olmaması; çocukları suça iten sebepleri sadece hükümlü veya tutuklu çocuklar üzerinde araştırıyor olması; çalışmanın neden sonuç ilişkisi ortaya koymasını engellemektedir. Tüm dünyada ceza infaz kurumlarında yapılan bu tür çalışmalar benzer sınırlılıkları taşımaktadır. Nedenselliğin tam olarak sağlanabilmesi için suç işlemiş kişilerle karşılaştırılabilecek benzer özelliklere sahip bir de kontrol grubu bulunması ve her iki gruptan toplanan verilerin kontrol değişkenler sabit tutularak karşılaştırılması gerekmektedir (Neuman, 2012). Ancak, bu tür suçla taņıřmıř çocuklarla yapılan araştırmalar bu çocukların genel özelliklerinin öğrenilmesi, aile yapılarının öğrenilmesi, potansiyel suça surklenme sebeplerinin tespit edilebilmesi ve kontrol grubu kullanılarak yapılabilecek araştırmalara ışık tutması açısından önemlidir.

Kaynakça

- ADLER, A. (1928). Characteristics of the First, Second, Third Child. *Children*, 3, 14 -52.
- AĞIRGÖTÜREN, Barış, (2006). *Malatya Kentinde Çocuk Suçluluğu*, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
- AKERS, L. Ronald, (1999). *Criminological Theories, Introduction and Evaluation*, 2. Edition, London and Chicago: Roxbury Publishing.
- AKINCI, Füsün, Sokullu, (1993). “Çocuk Suçluluğu Kriminolojisinde Aile Faktörü”, *Adliye ve Çocuk Suçluluğu Sempozyumu*, İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayın NO: 536.
- ALDEMİR, Arzu, (2010). *Çocuk Suçluluğu Profili*, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- ARSLAN, M, Muhammet; AKÇAN, Ramazan; ARI, Mustafa & KARANFİL, Ramazan; (2009). “Suç İşlediği İddiasıyla Hatay Çocuk Şube Müdürlüğüne Getirilen Çocuk Olgularının Analizi”, *Adli Bilimler Dergisi*, sayı, 8, ss 18-23.
- BACHMAN, J.G., & O'MALLEY, P.M. (1984). The Youth in Transition project. İçinde S. A. Mednick, M. Harway, ve K.M. Finello (Ed.) *Handbook of longitudinal research, Volume 2: Teenage and Adult Cohorts*, 121-140, New York: Praeger.
- BAL, Hüseyin, (2004). *Çocuk Suçluluğu (Kavramlar-Kuramlar-Saha çalışmaları)*, 1. Bası, Isparta: Fakülte Kitapevi.
- BALTACI, Ali, (2011). “Uluslar Arası Sözleşmelere Göre Çocuk Hakları”, www.belgeler.com, (Erişim Tarihi: 02.05.2011).
- BALO, Yusuf, Solmaz, (2005). *Teori ve Uygulamada Çocuk Ceza Hukuku*, 2. Bası, Ankara: Adalet Yayınevi.
- BAYER, Fazilet, (2008). *Çocuk Eğitim Evleri Ve Ankara Çocuk Ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Kalmakta Olan Ergenlerin Ahlaki Yargı Düzeylerinin İncelenmesi*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- BELCHER, M. E. Harolyn & SHINITZKY, E. HAROLD, (1998). “Substance Abuse in Children, Prediction, Protection, and Prevention” *Arch Pediatrics Adolescent Med.* 1998; Vol: 152, pp. 952-960.
- BERG, I., FEARNLEY, W., PATERSON, M., POLLOCK, G. & VALLANCE, R. (1967). Birth Order And Family Size Of Approved School Boys. *British Journal of Psychiatry*, 113, 793-800.
- BROIDY, L.M. (1995). Direct Supervision and Delinquency: Assessing The Adequacy Of Structural Proxies. *Journal of Criminal Justice*, 23, 541-554.
- BROWNFIELD, D. & SORENSON, A. M. (1994). Sibship Size and Sibling Delinquency. *Deviant Behavior: An Interdisciplinary Journal*, 15, 45-61.
- CANTER, R. J. (1982). Family Correlates of Male and Female Delinquency. *Criminology*, 20, 149-67.
- CLOWARD, A, Richard & OHLİN, E, Llyod, (1966), *Delinquency and Opportunity: A Theory of Delinquent Gangs*, The International Library of Sociology: Free Press.
- COHEN, A. K. (1955). *Delinquent Boys: The Culture of Gangs*. New York: Free Press.
- DEMİR, Özcan, Nilüfer, (2006). “Ailedeki Madde Bağımlılığının Ergenin Sapmış Davranışlara Yönelmesindeki Etkisi: Lise Son Sınıf Gençliği Örneği”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 23 (1), ss. 119-129.

(2017). Çocuğun suça sürüklenmesinde etkili olan ailesel faktörler üzerine betimsel bir alan araştırması. *Journal of Human Sciences*, 14(3), NNN-NNN. doi:[10.14687/jhs.v14i3.NNNN](https://doi.org/10.14687/jhs.v14i3.NNNN)

- DEMİRBAŞ, Timur, (2005). *Kriminoloji*, 2. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- DEMUTH, S. & BROWN, S. L. (2004). Family Structure, Family Processes, and Adolescent Delinquency: The significance of Parental Absence Versus Parental Gender. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 41 (1), 58-81.
- DURKHEIM, E. (1951). *Suicide: A Study in Sociology*. New York: Free Press.
- FARRINGTON, D. P. (1987). Early Precursors of Frequent Offending. İçinde Wilson, J.Q. ve Loeber, R. (Ed.) *From Children to Citizens, 3: Families, Schools, and Delinquency Prevention*. New York: Springer-Verlag, 27-50.
- FARRINGTON, D. P. (1996). Criminological Psychology: Individual and Family Factors in the Explanation and Prevention of Offending. İçinde C. R. Hollin (Ed.), *Working with Offenders: Psychological Practice in Offender Rehabilitation*, 3-39, Chichester, England: John Wiley & Sons.
- FARRINGTON, D.P., & LOEBER, R. (1999). Transatlantic Replicability Of Risk Factors İn The Development of Delinquency. İçinde P. Cohen, C. Slomkowski, ve L.N. Robins (Ed.) *Historical and Geographical influences on Psychopathology*, 299-329, Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- FISHER, D.G. (1984). Family Size and Delinquency. *Perceptual and Motor Skills*, 58, 527-534.
- GOTTFREDSON, M. R. & HIRSCHI, T. (1990), *A General Theory of Crime*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- GÖNÜLTAŞ, M. Burak, (2009). *Adana İlinde Mala ve Şahsa Karşı Suç İşleyen Çocukların Sosyodemografik Özelliklerinin Ortaya Konulması*, Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Adli Tıp Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi; Adana.
- GÖNÜLTAŞ, M. Burak & HİLAL, Ahmet, (2012). “Çocuk Suçluluğunda Göç Faktörü: Adana Örneği”, *Adli Tıp Dergisi*, Sayı: 26, No: 3, ss: 156-164.
- GÖNÜLTAŞ, M. Burak; AKDUMAN, İrem; ÇELİK, Dilek & ORAL, Gökhan, (2014). “The Role of Substance Abuse in Juvenile Delinquency and Solution Proposal”, *Türkiye Klinikleri J Foren Med*, 11(2), pp. 55-62.
- GLUECK, S. & GLUECK, E. (1950). *Unraveling Juvenile Delinquency*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- GÜRLER, Adem, (2005). *Çocuğun Suça Yönelmesinde Aile Faktörünün Ve Akran Gruplarının Rollerinin İncelenmesi*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- HAGAN, E. Frank, (2013). *Introduction to Criminology, Theories, Methods, and Criminal Behavior*, 8. Edition, Sage Publications.
- HANCI, İ, Hamit, (1995). “Gecekondulaşma ve Çocuk Suçluluğu”, İzmir, *Adli Tıp Dergisi*, sayı: 11, ss: 55-62.
- HATİPOĞLU, Filiz, (2008). *Kentleşmenin Çocuk Suçluluğuna Etkisi Ve Bir Çözüm Önerisi Denemesi*, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- HECK, C. & WALSH, A. (2000). The Effects of Maltreatment and Family Structure on Minor and Serious Delinquency. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 44, 178-93.
- HIRSCHI, T. (1969). *Causes of Delinquency*, Berkeley and Los Angeles, California: University of California Press.
- İÇLİ, Tülin, Günşen, (2007). *Kriminoloji*, 7. Bası, Ankara: Seçkin Kitabevi.

(2017). Çocuğun suça sürüklenmesinde etkili olan ailesel faktörler üzerine betimsel bir alan araştırması. *Journal of Human Sciences*, 14(3), NNN-NNN. doi:10.14687/jhs.v14i3.NNNN

- LEFKOWITZ, M. M., ERON, L. D., WALDER, L. O., & HUESMANN, L. R. (1977). *Growing up to be Violent: A longitudinal Study of the Development of Aggression*. New York: Pergamon Press.
- LEFLORE, L. (1988). Delinquent Youths and Family. *Adolescence*, 23, 629- 642.
- LISKA, A.E. & M.D. REED. (1985). Ties to Conventional Institutions and Delinquency: Estimating Reciprocal Effects. *American Sociological Review*, 50(4), 547-560.
- JOHANSON, E. (1968). Inmates of Youth Prisons Compared with Controls For Family Structure. *Acta Psychiatrica Scandinavia*, 44 (3), 289-297.
- KOLLER, K. M. (1971). Parental Deprivation, Family Background and Female Delinquency. *British Journal of Psychiatry*, 118, 319-327.
- KROHN, M. D. & MASSEY, J. L. (1980). Social Control and Delinquent Behavior: An Examination of The Elements of The Social Bond. *Sociological Quarterly*, 21,539-43.
- McCORD, J. (1977). A Comparative Study of Two Generations of Native Americans. İçinde R.F. Meier (Ed.), *Theoretical Concerns in Criminology*. Beverly Hills, CA: Sage.
- McCORD, J. (1979). Some Child-Rearing Antecedents of Criminal Behavior in Adult Men. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37,1477-1486.
- McCORD, W. & MCCORD, J. (1959). *Origins of Crime: A New Evaluation of the Cambridge-Somerville Study*. New York, NY: Columbia University Press.
- MERTON, R.K. (1938). Social Structure and Anomie. *American Sociological Review*, 3(5), 672-682.
- NGALE, I. F. (2009). Family Structure and Juvenile Delinquency: Correctional Centre Betamba, Centre Province Of Cameroon, Internet Journal Of Criminology (On line). Erişim adresi: http://www.internetjournalofcriminology.com/Ngale_Family_Structure_and_Juvenile_Delinquency.pdf. Erişim Tarihi: 24 Nisan 2012.
- NEUMAN, W, Lawrance, (2012). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri, Nitel ve Nicel Yaklaşımlar*, (Çeviren: Sedef Özge), Cilt: 1 ve 2, 5. Bası, İstanbul: Yayıncılık.
- OK, Aylin, (1989). *Kurumlar ve Suçlu Çocuklar*, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- ÖTER, Adem, (2005). *Çocuk Suçluluğunun Toplumsal Nedenleri (Antalya Örneği)*. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi; Isparta.
- PEEPLES, F., & LOEBER, R. (1994). Do Individual Factors and Neighborhood Context explain Ethnic Differences in Juvenile Delinquency? *Journal of Quantitative Criminology*, 10(2), 141-157.
- SAMPSON R. J. ve LAUB, J. H. (1993). *Crime in the Making Pathways and Turning Points Through Life*. Harvard University Press.
- SMITH, C. A., & STERN, S.B. (1997). Delinquency and Antisocial Behavior: A Review Of Family Processes and Intervention Research. *Social Services Review*, 71, 382-420.
- SULLOWAY, F. J. (1996), *Born to Rebel: Birth Order, Family Dynamics, and Creative Lives*. New York: Pantheon.
- SUTHERLAND, E.H. & CRESSEY, D.R. (1978). *Criminology*. 10th Edition. Philadelphia, New York, San Jose, Toronto: J.B. Lippincott Company.
- SYKES, Gresham, M. & MATZA, David (1957). "Techniques of Neutralization: A Theory of Delinquency", *American Sociological Review*, Vol. 22, No. 6, pp. 664-670.
- TİMUR, Serim, (1972). *Türkiye'de Aile Yapısı*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.

(2017). Çocuğun suça sürüklenmesinde etkili olan ailesel faktörler üzerine betimsel bir alan araştırması. *Journal of Human Sciences*, 14(3), NNN-NNN. doi:[10.14687/jhs.v14i3.NNNN](https://doi.org/10.14687/jhs.v14i3.NNNN)

- TÜRKERİ, H. (1995). Çocuk İslahevleri ve Çocuk Cezaevindeki Çocukların Suç İşleme Nedenleri Açısından İnceleme, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- VANDER VEN, T., CULLEN, F. T., CARROZZA, M., & J. P. WRIGHT. (2001). Home Alone: The Impact of Maternal Employment on Delinquency. *Social Problems* 48, 236-57.
- WELSH, Ralph S. (1980). The Belt Theory of Discipline and Delinquency. Critical Issues Presentation. Paper presented at the Annual Meeting of the New Jersey Education Association, Atlantic City, NJ, November 14, 1980.
- WILSON, H. (1987). Parental Supervision Re-Examination. *British Journal of Criminology*, 27(3), 275-301.
- WHITE, Raskin & GORMAN, D, M, (2000). "Dynamics Of The Drug-Crime Relationship", The Nature Of Crime: Continuity and Change, Criminal Justice 2000, Vol:1, pp. 151-218.
- World Youth Report, (2003). Juvenile Delinquency, <http://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/ch07.pdf>, (Erişim Tarihi: 20.10.2010).
- WRIGHT, N, Kevin, (1993). *Family Life and Delinquency and Crime: A Policymakers' Guide to the Literature*, Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention: U.S. Department of Justice.
- YAVUZER, Haluk, (1990). *Çocuk ve Suç*, 5. Bası, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- www.tuik.gov.tr, Güvenlik Birimlerine Gelen Veya Getirilen Çocuk İstatistikleri, Erişim Tarihi: 23.04.2013.

Extended English abstract

As like crime is a multidimensional concept, juvenile delinquency is a phenomenon with multidimensional and many causes. Criminological researches focus on familial variables that may have an impact on juvenile delinquency. It can be said that family is the most important factor because may affect child's growth as a successful or delinquent individual. Therefore, in the criminological theories and scientific studies are discussed many familial factors which are associated with juvenile delinquency. The aim of this research is to describe potential familial variables which may have an effect on juvenile delinquency.

There are many studies related to juvenile delinquency in Turkey. However, the numbers of studies that focus on directly familial factors are quite few. Many studies in Turkey related with juvenile delinquency offer a general perspective about in this area or focus on a specific city centre. Furthermore, samples of many studies are the children who are investigated in police department of juvenile delinquency or addressing environmental factors such as migration and urbanization. Although present study has some limitations, was conducted with delinquent children who are in prison. It did not conduct with children who are suspect of a criminal activity in police department. Therefore it is more generalizable for Turkey and could better describe the delinquent children.

Crime is a violation of criminal laws. Juvenile delinquency is the case where this violation is carried out by persons of age who are legally considered children. Juvenile delinquency has been dealt with different disciplines by psychological, sociological and legal perspectives. In the literature, juvenile delinquency has been trying to be explained by focusing on the children's school, working conditions and friends, immigration, urbanization, mass media and the familial factors. The family is the first and most important factor in socialization, especially in childhood. Especially in childhood, weak family discipline and neglect is very important variable that correlates with delinquency. The effect of family on the child is not limited to just a few years. This effect starts

before the child's born, shows itself intensely during early childhood and continues throughout the life of the child. The family not only supply the physiological requirements of the child but also an important determinant in social and psychological growth.

This survey was conducted at Ankara Child and Youth Prison at March 2011. 85 inmates were invited to a face to face interview. 71 of them responded and accepted to participate in the survey. Present study is a descriptive case research. It is not an explanatory research about familial factors that affect juvenile delinquency because of interviewed with only children in prison. In order to be revealing a causal relationship this type of researches needs a control group who did not commit a crime. All over the world this kind of research which is conducted in prisons has similar limitations. In order to ensure full causality, need a control group who are non-offenders and similar characteristics. Then the collected data could be compared with constant control variables. However, this type of research which conducted with delinquent children, have many advantages as like learning the general characteristics of these children, learning the family properties of delinquent children, detection of potential causes of juvenile delinquency and supplied data to researches which have control group.

Dependent variable of the study is delinquent juveniles. Independent variables are number of children who are single or first child in family, working mother's, communication and relations with mother and father of the children, disciplinary in family, control of family on the child, physical violence in family, monthly income of family, the education level of family, broken families, unhealthy housing such as slums, family structure, number of the siblings and having family members with a criminal history. Questions involving familial characteristics were addressed to delinquent children and the obtained data were used to test the hypotheses. In addition, qualitative analyses of the observations during the face-to-face interviews were also included in this study.

Descriptive analyses showed that, majority of juvenile inmates have poor relations and communication with their fathers. Majority of juvenile inmates come from families with low family income and education. Also the majority of these inmates have large number of siblings and family members with a criminal history. Other family variables that researched in the survey are not been observed on the majority of juvenile inmates. To put in a nutshell, compared to other family variables, children with poor communication and interaction with fathers, low family income, low education (parents), having large number of siblings and having family members with a criminal history are more likely to become a juvenile delinquent.

çocuğun suça sürüklenmesine sebep olan ailesel faktörler üzerine betimsel bir alan araştırması.docx

ORIGINALITY REPORT

6%

SIMILARITY INDEX

PRIMARY SOURCES

1	www.bilgibu.com Internet	249 words — 4%
2	www.kriminoloji.com Internet	28 words — < 1%
3	acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080 Internet	16 words — < 1%
4	library.cu.edu.tr Internet	12 words — < 1%
5	www.j-humansciences.com Internet	11 words — < 1%
6	DEMİR ÖZCAN, Nilüfer. "Ailedeki Madde Bağımlılığının Ergenin Sapmış Davranışlara Yönelmesindeki Etkisi: Lise Son Sınıf Gençliği Örneği", Hacettepe Üniversitesi, 2006. Publications	10 words — < 1%
7	dergipark.ulakbim.gov.tr Internet	9 words — < 1%
8	scholar.lib.vt.edu Internet	9 words — < 1%
9	katalog.hacettepe.edu.tr Internet	8 words — < 1%
10	Gulpak, Merve, and Semra Kocaoz. "The Care Burden and the	

Affecting Factors of Individuals Receiving Hemodialysis Treatment", TAF Preventive Medicine Bulletin, 2014.

Crossref

8 words — < 1 %

---

11 acikerisim.deu.edu.tr
Internet

8 words — < 1 %

---

12 www.ilet.gazi.edu.tr
Internet

8 words — < 1 %

---

13 www3.uakron.edu
Internet

8 words — < 1 %

---

14 digital.lib.usf.edu
Internet

8 words — < 1 %

EXCLUDE QUOTES OFF

EXCLUDE MATCHES OFF

EXCLUDE BIBLIOGRAPHY ON